บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของปัญหา

ผลจากการพัฒนาประเทศในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งเน้นในการขยายตัวและส่งเสริมภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ทำให้สังคมได้เกิดปัญหาขึ้นมากมาย เช่น ความเหลื่อมล้ำของรายได้ การขาดแคลนบริการพื้นฐานในชนบท ปัญหาความยากจน และลักษณะของครอบครัวเสื่อมสลาย ส่งผลให้เกิดปัญหาอื่นๆติดตามมากมายเป็นระบบลูกโซ่ ประกอบกับระบบราชการปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของระบบเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจึงเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องรับภาระในการจัดสวัสดิการในการช่วยเหลือประชาชน ให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้และมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ดังคำกล่าวที่ว่า "ช่วยเขาให้เขาสามารถช่วยตัวเองได้ " (Help them to help them selve) ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในมาตรา 80 กำหนดไว้ว่า "รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ " และในแผนงานพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคมฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2538-2544) ได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมไว้ คือ พัฒนารูปแบบระบบสวัสดิการสังคม ให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่างๆ และส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน และครอบครัวมีส่วนร่วมกับทางราชการในการดำเนินงานด้านสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์

ในภาวะเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ปัญหาต่างๆที่เคยเกิดในสังคมไทยได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นหลายเท่า อันเป็นผลมาจากความล่มสลายในภาคอุตสาหกรรมเกือบทุกประเภท ทำให้เกิดปัญหาการเลิกจ้างและว่างงานของกำลังแรงงานในเกือบทุกสาขาอาชีพ อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นในสังคมไทยมาก่อน กำลังแรงงานที่ถูกเลิกจ้างส่วนหนึ่งที่มีความรู้ ทักษะและมีเงินทุนอยู่บ้างก็หันไปประกอบอาชีพอิสระ แต่แรงงานส่วนใหญ่ที่ขาดทั้งความรู้ ทักษะและเงินทุนได้กลับสู่ชนบท ซึ่งบางคนอยู่ในสภาพของการสิ้นเนื้อประดาตัว ค่าทดแทนค่าชดเชยที่คาดว่าจะได้ สำหรับใช้เป็นทุนประกอบอาชีพอื่นก็ไม่ได้ เพราะบริษัทหรือนายจ้างไม่มีเงินที่จะจ่ายให้ บทบาทของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรในหมู่บ้านที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน คาดว่าคงจะมีเพิ่มมากขึ้นจากผลกระทบของปัญหาต่างๆ

ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้นในการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจึงต้องยึดถือหลักวิชาการ รูปแบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์การดำเนินงานที่ทางราชการได้กำหนดเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธภาพ สนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของผู้เดือดร้อน ยากไร้และด้อยโอกาสในหมู่บ้านได้อย่างทั่วถึง

2. <u>วัตถุประสงค์ของการประเมิน</u>

1. เพื่อต้องการทราบถึงสัมฤทธิ์ผลของการบริหารศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

2. เพื่อต้องการทราบถึงปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

3. เพื่อต้องการทราบถึงความต้องการของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

4. เพื่อสรุปเป็นแนวทางการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารระดับสูง ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

5. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริมระบบงานของส่วนราชการที่รับผิดชอบให้ดียิ่งขึ้น

3. <u>ขอบเขตของการศึกษา</u>

ผู้ประเมินจะทำการศึกษาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในเขตจังหวัดระนอง ซึ่งได้ประกาศจัดตั้งเป็นศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านและรับการสนับสนุนเงินกองทุนการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เป็นเงิน 12,500 บาท จำนวน 90 ศูนย์ฯ จากศูนย์ฯ ที่ได้ประกาศจัดตั้งทั้งหมด 157 ศูนย์ฯ

4. <u>ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ</u>

1. จะได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

2. จะได้ทราบถึงความต้องการของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

3. จะได้ทราบสัมฤทธิผลหรือความล้มเหลวของการดำเนินงาน

4. ได้ทราบข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานจากศูนย์เพื่อผู้บริหารระดับสูงจะได้นำไปพิจารณาแก้ไข ปรับปรุง และกำหนดนโยบายสำหรับดำเนินงานต่อไป

5. <u>นิยามศัพย์</u>

<u>ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน</u> หมายถึง องค์กรเอกชนในระดับหมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นในรูปของคณะกรรมการ

<u>หมู่บ้าน</u> หมายถึง เขตการปกครองที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่และให้หมายรวมถึงชุมชนในท้องที่กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาลตลอดจน กลุ่มบ้าน ในศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาและ เขตในนิคมสร้างตนเองด้วย

<u>กองทุน</u> หมายถึง เงินของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ที่ใช้ในการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ที่ทางราชการจัดสรรให้เป็นเงิน 12,500 บาท หรือเงินอื่นใดที่ได้จากการบริจาค การจัดกิจกรรม การรณรงค์หาทุน

<u>คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน</u> หมายถึง บุคคลซึ่งคณะกรรมการหมู่บ้านได้คัดเลือกจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้านฝ่ายกิจการสวัสดิการสังคม กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ และบุคคลอื่นที่เหมาะสมจำนวนทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน และให้ผู้ที่ได้รับคัดเลือกเลือกประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ เหรัญญิกและกรรมการอื่นๆ

.....

บทที่ 2

การตรวจสอบเอกสารงานวิจัยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

กรอบการประเมินผลและตัวชี้วัด

การประเมินผลโครงการ " ประสิทธิภาพของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน" ก็เพื่อที่จะวัดสัมฤทธิผลหรือความล้มเหลวของโครงการ โดยนำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ประกอบในการพิจารณาตัดสินใจ ปรับปรุงหรือแก้ไขโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ได้มุ่งประเด็นการชี้วัดไปที่โครงสร้างขององค์การซึ่งประกอบด้วยประธาน รองประธาน เหรัญญิกและกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ว่ามีความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ของตนเองมากน้อยแค่ไหน โดยอาศัยหลักของเหตุและผล และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีอยู่หลายทฤษฎี แต่ในที่นี้ผู้ประเมินขออ้างอิง คือ

1. ทฤษฎีโครงสร้างทางสังคม (The Structure of Social)
2. ความหมายของการประเมินผลโครงการในทัศนะของนักวิชาการ

1. ทฤษฎีโครงสร้างทางสังคม (The Structure of Social) เจ้าของทฤษฎีคือ Talcott Parsons ซึ่งกล่าวไว้ว่าองค์กรต่างๆย่อมมีมนุษย์มาอยู่รวมกันมากบ้างน้อยบ้าง เมื่อมาอยู่ร่วมกันก็ต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งความสัมพันธ์นั้นจะต้องมีการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบระเบียบแบบแผน และมีผู้นำเป็นสื่อกลางเพื่อให้สังคมภายในองค์กรนั้นทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

Parsons ยังกล่าวอีกว่า เมื่อบุคคลมารวมกลุ่มกันจะต้องมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยเน้นถึงระบบที่มีระเบียบแบบแผน และไม่มีระเบียบแบบแผนควบคู่กัน(Formal Organization และ Informal Organization) ซึ่งหมายความว่า การบริหารงานในองค์กรนั้นจะต้องมีการบริหารงาน ตามขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดและมาตรการที่จะนำผลงานเหล่านั้นประเมินออกมาในรูปความสำเร็จของงาน ภายใต้กรอบและหน่วยงานในสังคมนั้นๆ

ตามความหมายของทฤษฎีนี้ถือได้ว่าศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จัดเป็นองค์กรประเภทที่มีระเบียบแบบแผน (Formal Organization) คือมีโครงสร้างของการบริหาร มีระเบียบกฎข้อบังคับของศูนย์ฯ การประเมินผลจึงเป็นมาตรการหนึ่งในการตรวจสอบผลของการดำเนินงานตามโครงการของช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา

2. ความหมายของการประเมินผลโครงการในทัศนะของนักวิชาการ

ถึงแม้ว่าความหมายของการประเมินผลที่นำมาอ้างจะไม่เป็นทฤษฎีแต่แนวคิดนี้เป็นที่แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการโดยทั่วไป ผู้ประเมินจึงขอนำมากล่าวอ้างไว้ ณ ที่นี้ด้วย โดย American Public Health Association (1955: 225-229) ให้คำจำกัดความของการประเมินผลว่า " เป็นกระบวนการในการพัฒนากำหนดคุณค่าหรือระดับความสำเร็จในการบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แต่ต้น " กระบวนการดังกล่าวอย่างน้อยประกอบด้วย ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์
2. ระบุเกณฑ์มาตรฐานสำหรับความสำเร็จ
3. พิจารณาและอธิบายถึงระดับความสำเร็จ
4. เสนอแนะสำหรับโครงการต่อไป

และทัศนะการประเมินผลของ Riechen (1952) การประเมินผล คือ การวัดผลที่พึงปรารถนาและไม่พึงปรารถนาอันเนื่องมาจากการดำเนินงานที่กำลังดำเนินการอยู่เพื่อมุ่งสู่งเป้าประสงค์ที่ต้องการ

นักวิชาการหลายท่านต่างเห็นพ้องต้องกันว่า คำว่า " ประสิทธิผล " คือหัวใจของการประเมินผล เช่นGreenberg & Mattison (1955) และ Jane (1961) ได้จำกัดความหมายไว้เพียงการติดตามผลการปฏิบัติซึ่งมุ่งวัดการบรรลุถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

กล่าวโดยสรุป การประเมินผล คือ การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ความหมาย ข้อเท็จจริงของโครงการอย่างเป็นระบบเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณค่าของโครงการ และการปรับปรุงเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น การประเมินผลคล้ายคลึงกับการวิจัยในแง่ของกระบวนการทำ แต่ต่างกันที่วัตถุประสงค์และการใช้สอย หรือการประเมินผลไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสร้างทฤษฎีสำหรับอธิบายปรากฏการณ์ แต่เพื่อการทดสอบในการนำความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติ แต่อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่าการประเมินผลจะไม่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ๆ เพียงแต่ว่าเน้นในเรื่องการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี และผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมินผลก็มีประโยชน์ต่อการวินิจฉัยสั่งการในกรณีดังต่อไปนี้ (Weiss 1973:16-17) คือ

1. เพื่อดำเนินงานต่อหรือยกเลิกงานตามโครงการ
2. เพื่อปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติในโครงการ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการประเมินผล

วิธีการและอุปกรณ์

ใช้แบบสอบถามซึ่งผู้ประเมินประมวลมาจากแนวคิด/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและองค์ประกอบของการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เช่น ศูนย์สงเคราะห์ประจำหมู่บ้านจะต้องมีระเบียบของศูนย์ฯ ต้องมีคณะกรรมการครบทุกฝ่าย เป็นต้น จำนวน 20 ข้อมาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถามและกำหนดรูปแบบวิธีประเมิน

ประชากรกลุ่มเป้าหมายและการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย

ใช้แบบสอบถามที่จัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือโดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ประธาน รองประธาน กรรมการและเหรัญญิกของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ในทุกอำเภอของจังหวัดระนอง (เมือง กระบุรี กะเปอร์ ละอุ่นและกิ่งอำเภอสุขสำราญ) โดยวิธีการสุ่มกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 90 หมู่บ้านจากหมู่บ้านที่ได้ประกาศให้มีศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน 157 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 57.32 ของศูนย์ฯ ทั้งหมดในจังหวัดระนอง

การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการจัดเก็บข้อมูลผู้ประเมินได้ดำเนินการใน 2 ลักษณะ

ประการแรก ผู้ประเมินดำเนินการด้วยตนเอง โดยการเข้าร่วมประชุมประจำเดือนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ณ ที่ว่าการอำเภอและเข้าร่วมประชุมองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งส่วนใหญ่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธานศูนย์ฯ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการประเมิน ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดประมาณ 80 เปอร์เซนต์ของแบบสอบถาม 90 ชุด

ประการที่ 2 ผู้ประเมินได้ประสานขอความอนุเคราะห์จากประชาสงเคราะห์อำเภอกระบุรี ช่วยดำเนินการโดยขอความร่วมมือประธาน รองประธาน กรรมการ และเหรัญญิก ที่มาติดต่อราชการ ณ ที่ว่าการอำเภอกรอกแบบสอบถาม ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 20 ของแบบประเมินทั้งหมด

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ ผู้ประเมินได้กำหนดตารางวิเคราะห์โดยแยกประเด็นมาจากแบบสอบถามและคำนวนค่าเป็นร้อยละ

.....

ตารางที่ 1 ท่านเข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านมากน้อยแค่ไหน

ที่	ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
1.	มาก	10	11.11
2.	ปานกลาง	72	80.00
3.	น้อย	5	5.55
4.	น้อยมาก	3	3.34
	รวม	**90**	**100**

จากข้อมูลตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดระนองยังไม่ค่อยจะเข้าใจในวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์ฯ ซึ่งเรื่องนี้เป็นปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไขต่อไป

ตารางที่ 2 ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในหมู่บ้านของท่านมีที่ทำการถาวรหรือไม่

ที่	ศูนย์สงเคราะห์ในหมู่บ้านมีที่ทำการถาวรหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
1.	มี	23	25.55
2.	ไม่มี	59	65.55
3.	กำลังดำเนินการ	4	4.45
4.	อื่น ๆ	4	4.45
	รวม	**90**	**100**

จากข้อมูลตารางที่ 2 พบว่าศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในจังหวัดระนอง ยังไม่มีที่ทำการถาวร สำหรับใช้เป็นที่บริหารงานของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎร ให้เห็นเด่นชัดเป็นรูปธรรม

ตารางที่ 3 กรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของท่านมีครบทุกฝ่ายหรือไม่

ที่	กรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในศูนย์ฯมีครบหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
1.	ครบ	57	63.33
2.	ไม่ครบ	27	30.00
3.	ไม่แน่ใจ	6	6.67
	รวม	**90**	**100**

จากข้อมูลตารางที่ 3 ความพร้อมของคณะกรรมการฝ่ายต่างๆของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านถึงแม้ส่วนใหญ่จะพร้อมคือมีครบทุกฝ่าย แต่ในการบริหารงานองค์กรความไม่พร้อมของศูนย์ฯ บางแห่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์กรนั้นได้

ตารางที่ 4 คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในหมู่บ้านของท่านได้มีการประชุมทุกเดือนหรือไม่

ที่	ศูนย์สงเคราะห์ได้ประชุมกรรมการทุกเดือนหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
1.	ทุกเดือน	13	14.44
2.	ไม่ทุกเดือน	73	81.11
3.	อื่น ๆ	4	4.45
	รวม	**90**	**100**

จากข้อมูลตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของจังหวัดระนอง ส่วนใหญ่ไม่ได้จัดให้มีการประชุมประจำเดือน ซึ่งขัดกับนโยบายที่ทางราชการกำหนดเอาไว้

ตารางที่ 5 จากข้อ 4 ถ้าตอบว่ามีการประชุม ในการประชุมแต่ละครั้งมีระเบียบการประชุม และมีการจดรายงานการประชุมด้วยหรือไม่

ที่	การประชุมแต่ละครั้งมีระเบียบการประชุมและมีการจดรายงานการประชุมด้วยหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
1.	มีการจดรายงานการประชุมและมีระเบียบวาระการประชุม	29	32.22
2.	ไม่มีการจดรายงานการประชุมและไม่มีระเบียบวาระ ฯ	61	67.78
	รวม	**90**	**100**

จากข้อมูลตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าศูนย์สงเคราะห์ฯ นอกจากยังไม่มีการประชุมประจำเดือน (ตารางที่ 4) แล้วในการประชุมซึ่งอาจจะประชุมบ้างไม่ประชุมบ้าง ยังไม่มีการจดบันทึกรายงานการประชุมและการประชุมแต่ละครั้งก็ไม่มีระเบียบวาระฯ เสียเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 6 ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในหมู่บ้านของท่านมีระเบียบของศูนย์ ฯ ซึ่งได้จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่

ที่	ศูนย์สงเคราะห์ฯได้จัดทำระเบียบของศูนย์ฯไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
1.	มี	32	35.55
2.	ไม่มี	41	45.56
3.	กำลังดำเนินการ	17	18.89
	รวม	**90**	**100**

จากข้อมูลตารางที่ 6 พบว่าศูนย์สงเคราะห์ฯ ส่วนใหญ่ยังไม่มีระเบียบของศูนย์ฯซึ่งเปรียบเสมือนหัวใจของการบริหารศูนย์ฯ ถือเป็นประเด็นปัญหาที่ต้องรีบดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน

ตารางที่ 7 ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของท่าน ได้จัดทำทะเบียนผู้เดือดร้อน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ กำลังแรงงานและคนชราไว้หรือไม่

ที่	ศูนย์สงเคราะห์ฯ ได้จัดทำทะเบียนผู้เดือดร้อน ด้อยโอกาส คนพิการ กำลังแรงงานและคนชรา ไว้หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
1.	ได้จัดทำ	45	50.00
2.	ไม่ได้จัดทำ	36	40.00
3.	อยู่ระหว่างการจัดทำ	9	10.00
	รวม	**90**	**100**

จากข้อมูลตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าได้มีศูนย์สงเคราะห์เกือบครึ่งหนึ่งจากการสุ่ม ยังไม่ได้จัดทำทะเบียนผู้เดือดร้อน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและกำลังแรงงานในหมู่บ้านเอาไว้

ตารางที่ 8 ในแต่ละรอบปีงบประมาณ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของท่านได้จัดทำแผนงาน / โครงการเพื่อช่วยเหลือราษฎรในหมู่บ้านไว้หรือไม่

ที่	ในแต่ละรอบปีงบประมาณ ศูนย์ฯของท่านได้จัดทำแผนงาน / โครงการเพื่อช่วยเหลือราษฎรในหมู่บ้านไว้หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
1.	ได้จัดทำ	38	42.22
2.	ไม่ได้จัดทำ	46	51.12
3.	ไม่แน่ใจ	6	6.66
	รวม	**90**	**100**

จากข้อมูลตารางที่ 8 พบว่าในแต่ละรอบปีงบประมาณศูนย์สงเคราะห์ฯ ส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อช่วยเหลือผู้เดือดร้อน ผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านเอาไว้ถือได้ว่าคณะกรรมการศูนย์ฯ ทำงานเชิงรับเพียงอย่างเดียว ไม่ได้ทำงานในเชิงรุก

ตารางที่ 9 ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านมากน้อยแค่ไหน

ที่	ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านมาก น้อยแค่ไหน	จำนวน	ร้อยละ
1.	มาก	5	5.55
2.	ปานกลาง	74	82.22
3.	น้อย	9	10.00
4.	น้อยมาก	2	2.23
	รวม	**90**	**100**

จากข้อมูลตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ฯบางท่านยังไม่ข้าใจเกี่ยวกับเงินกองทุนศูนย์ฯ ที่ทางราชการมอบให้ทุกศูนย์ฯเป็นเงิน 12,500 บาท เพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาในหมู่บ้าน

ตารางที่ 10 ในการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของท่านได้จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย,ทะเบียนการสงเคราะห์ผู้ประสบความเดือดร้อน,บัญชีสิ่งของช่วยเหลือผู้รับการสงเคราะห์ไว้หรือไม่

ที่	ในการดำเนินงานศูนย์ฯได้จัดทำบัญชีรายรับ-จ่าย,ทะเบียนการสงเคราะห์ผู้ประสบความเดือดร้อน,บัญชีสิ่งของช่วยเหลือผู้รับการสงเคราะห์ไว้หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
1.	ได้จัดทำ	23	25.55
2.	ไม่ได้จัดทำ	44	48.89
3.	จัดทำแต่ไม่ครบทั้งหมด	23	25.56
	รวม	**90**	**100**

จากข้อมูลตารางที่ 10 พบว่าศูนย์สงเคราะห์ฯ ส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำบัญชีประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญเอาไว้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบและติดตามผล

ตารางที่ 11 ในรอบปีที่ผ่านมาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของท่าน ได้จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานแจ้งให้จังหวัดทราบหรือไม่

ที่	ในรอบปีที่ผ่านมาศูนย์ฯได้จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานแจ้งให้จังหวัดทราบหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
1.	ได้จัดทำ	20	22.23
2.	ไม่ได้จัดทำ	64	71.11
3.	จัดทำแต่ไม่ครบ	6	6.66
	รวม	**90**	**100**

จากข้อมูลตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าศูนย์สงเคราะห์ฯ ส่วนใหญ่ไม่ได้รายงานผลการดำเนินงานให้ทางประชาสงเคราะห์จังหวัดทราบ ซึ่งทำให้จังหวัดไม่ทราบถึงความต้องการหรืออุปสรรคของการดำเนินงานของศูนย์ฯ โดยปกติแล้วศูนย์ฯจะต้องรายงานผลการดำเนินงานให้จังหวัดทราบทุก 4เดือน

ตารางที่ 12 ในรอบปีที่ผ่านมาท่านเคยได้รับการเยี่ยม ติดตามผลการดำเนินงานจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องหรือไม่

ที่	ในรอบปีที่ผ่านมาท่านเคยได้รับการเยี่ยม ติดตามผลการดำเนินงานจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
1.	เคย	38	42.23
2.	ไม่เคย	48	53.33
3.	ไม่แน่ใจ	4	4.44
	รวม	90	100

จากข้อมูลตารางที่ 12 ทำให้ทราบว่าศูนย์สงเคราะห์ฯ ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการติดตามผล ตรวจเยี่ยมให้คำปรึกษา แนะนำจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ประเด็นนี้ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน อาจจะส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาได้

ตารางที่ 13 นับตั้งแต่หมู่บ้านท่านได้ประกาศจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ได้เข้ารับการอบรม สัมมนาในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านบ้างหรือไม่

ที่	นับตั้งแต่หมู่บ้านท่านได้ประกาศจัดตั้งศูนย์ฯ คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ได้เข้ารับการอบรม สัมมนาในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ฯบ้างหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
1.	เคย	30	33.34
2.	ไม่เคย	54	60.00
3.	ไม่แน่ใจ	6	6.66
	รวม	**90**	**100**

จากข้อมูลตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่ยังไม่เคยเข้ารับการการฝึกอบรม สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ ซึ่งเป็นข้อบกพร่องของทางราชการที่ควรจะต้องดำเนินการแก้ไข

ตารางที่ 14 ท่านคิดว่าเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านที่ได้รับการจัดสรรจากทางราชการเป็นเงิน 12,500 บาท เพียงพอกับการช่วยเหลือราษฎรในหมู่บ้านหรือไม่

ที่	ท่านคิดว่าเงินกองทุนศูนย์ฯที่ได้รับจากทางราชการเป็นเงิน 12,500 บาท เพียงพอหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
1.	เพียงพอ	13	14.44
2.	ไม่เพียงพอ	68	75.56
3.	ไม่แน่ใจ	9	10.00
	รวม	**90**	**100**

จากข้อมูลตารางที่14 ทำให้ทราบว่างบประมาณที่ทางราชการจัดสรรให้เป็นกองทุนศูนย์สงเคราะห์ฯ จำนวนศูนย์ฯละ 12,500 บาท นั้นไม่เพียงพอกับการช่วยเหลือราษฎรที่ประสบปัญหาในหมู่บ้าน

<u>ข้อที่ 15</u> ในการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในหมู่บ้านของท่าน ขณะนี้ประสบปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานอะไรบ้าง

เป็นคำถามเชิงอัตนัย คือให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้สะท้อนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. คณะกรรมการนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์
2. การช่วยเหลือราษฎรไม่ผ่านที่ประชุม ไม่โปร่งใส
3. รัฐควรจัดสรรเบี้ยยังชีพคนชราเพิ่มเติม
4. คณะกรรมการนำเงินไปใช้ส่วนตัว (เงินกองทุน)
5. คณะกรรมการฯ ขาดความรู้ ความสามารถ
6. ขาดการแนะนำ ติดตามผลจากเจ้าหน้าที่

<u>ข้อที่ 16</u> ท่านมีข้อคิดเห็น / เสนอแนะอะไรบ้างที่คาดว่าจะเป็นการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

เป็นคำถามที่ต้องการทราบแนวความคิด หรือข้อคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบของการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. จัดตั้งกลุ่มอาชีพให้คนชรา
2. ฝึกอบรมคณะกรรมการศูนย์ฯ ให้มีความรู้อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง
3. จัดให้มีการประกวดศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
4. ขอให้เจ้าหน้าที่ติดตามผลการดำเนินงานสม่ำเสมอ
5. สนับสนุนเงินกองทุนศูนย์ฯ เพิ่ม

.....

บทที่ 5

สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะ

จากผลการประเมินโครงการดังกล่าว เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งเสริมความพร้อมของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ในการช่วยเหลือราษฎรที่ประสบปัญหาในหมู่บ้าน ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการอาจจะมีตัวแปรอื่นที่แทรกซ้อน ซึ่งจะส่งผลทำให้โครงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ทางราชการคาดหวังไว้ การประเมินผลครั้งนี้เป็นการสะท้อนสภาพข้อเท็จจริงบางอย่างที่เป็นอยู่ในขณะนี้เท่านั้น ในอนาคตศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในจังหวัดระนอง อาจจะมีความเข้มแข็งสามารถดำเนินงานช่วยเหลือราษฎรที่เดือดร้อน ยากไร้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ให้สมกับคำขวัญที่ว่า " ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน คือ ที่พึ่งของราษฎร องค์กรของประชาชน " โดยแท้จริง

สรุปผลการประเมินผลและข้อเสนอแนะ

1.ท่านเข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านมากน้อยแค่ไหน(ตารางที่ 1) ร้อยละ 80.00หรือจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 72 คน เข้าใจวัตถุประสงค์ในระดับปานกลาง ร้อยละ 11.11 เข้าใจมาก, ร้อยละ 5.55 เข้าใจค่อนข้างน้อยและร้อยละ 3.34 เข้าใจน้อยมาก จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการศูนย์ฯ ยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการดำเนินงานศูนย์ฯ

ข้อเสนอแนะ

- เห็นควรจัดประชุม อบรม สัมมนาชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านแก่กรรมการทุกฝ่ายให้เข้าใจอย่างชัดเจน

2. ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในหมู่บ้านของท่านมีที่ทำการถาวรแล้วหรือไม่ (ตารางที่ 2)ร้อยละ 65.55 หรือจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 59 คน ตอบว่ายังไม่มีศูนย์ถาวร ,ร้อยละ 25.55 ตอบว่ามี,ร้อยละ 4.45 ตอบว่ากำลังดำเนินการ และร้อยละ 4.45 ตอบว่าอื่นๆ ตามความหมายของศูนย์ฯถาวร คือเป็นสถานที่ที่ใช้สำหรับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ อาจจะเป็นที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ศาลาเอนกประสงค์ของหมู่บ้านหรือสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม แต่ทั้งนี้ที่ทำการศูนย์ฯจะต้องมีป้ายที่ทำการ ป้ายแสดงรายชื่อคณะกรรมการแต่ละฝ่ายแสดงให้เห็น ถ้าขาดสิ่งดังกล่าวข้างต้นแสดงว่าศูนย์ฯไม่ถาวร เพราะศูนย์ฯ พร้อมที่จะย้ายหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ตั้ง

ข้อเสนอแนะ

- เห็นควรชี้แจงขอความร่วมมือศูนย์ฯ จัดทำป้ายที่ทำการศูนย์ฯ และป้ายแสดงรายชื่อคณะกรรมการศูนย์ฯ ทั้งนี้เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯด้วย

3. กรรมการฝ่ายต่างๆในศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของท่านมีครบทุกฝ่ายหรือไม่(ตารางที่3)ร้อยละ 63.33 ตอบว่า มีครบทุกฝ่าย หรือจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 57 คน ,ร้อยละ 30.00 ตอบว่าไม่ครบทุกฝ่าย และร้อยละ 6.67 ตอบว่าไม่แน่ใจว่ามีกรรมการครบทุกฝ่ายหรือไม่ ความพร้อมของคณะกรรมการแสดงให้เห็นความพร้อมขององค์กรในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

- เห็นควรขอความร่วมมือศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ที่ยังไม่ครบ ให้ครบทุกตำแหน่งเพื่อให้องค์กรดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4 คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในหมู่บ้านของท่านได้มีการประชุมทุกเดือนหรือไม่ (ตารางที่ 4) ร้อยละ 81.11 ตอบว่าประชุมไม่ทุกเดือน หรือจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 73 คน ร้อยละ 14.44 ตอบว่าประชุมทุกเดือน และร้อยละ 4.45 ตอบอื่น ๆ การประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ ถือเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของศูนย์ฯ ทั้งนี้เพราะจะได้พิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินงานการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

- ควรขอความร่วมมือศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

5. ในการประชุมแต่ละครั้งมีระเบียบวาระการประชุมและมีการจดรายงานการประชุมด้วยหรือไม่ (ตารางที่ 5) ร้อยละ 67.78 หรือจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 61 คนตอบว่าการประชุมแต่ละครั้งไม่มีระเบียบวาระการประชุมและไม่มีการจดรายงานการประชุม, ร้อยละ32.22 ตอบว่าการประชุมแต่ละครั้งมีระเบียบวาระการประชุมและการจดรายงานการประชุม ในการดำเนินงานขององค์กรทุกประเภท องค์ประกอบสำคัญของการประชุม คือจะต้องมีการจดบันทึกรายงานการประชุมทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นหลักฐานของการดำเนินงานต่าง ๆ

6. ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของท่านมีระเบียบของศูนย์สงเคราะห์ฯที่ได้จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ (ตารางที่ 6) ร้อยละ 45.56 หรือจากผู้ตอบแบบสอบถาม 41 คน ตอบว่าไม่ได้จัดทำระเบียบฯ ร้อยละ 35.55 ตอบว่าได้จัดทำ และร้อยละ 18.89 ตอบว่ากำลังดำเนินการจัดทำระเบียบของศูนย์ฯมีวัตถุประสงค์ก็เพื่อกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานของศูนย์ฯเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

- ขอความร่วมมือศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านที่ไม่ได้จัดทำระเบียบฯ จัดทำให้เป็นที่เรียบร้อย จะได้ยึดถือเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานต่อไป

7. ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในหมู่บ้านของท่าน ได้จัดทำทะเบียนผู้เดือดร้อน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ คนชราและกำลังแรงงานไว้หรือไม่ (ตารางที่ 7) ร้อยละ 50.00 หรือจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 45 คนได้จัดทำทะเบียนฯ ร้อยละ 36.00 ไม่ได้จัดทำและร้อยละ 10.00 อยู่ระหว่างการจัดทำ

ข้อเสนอแนะ

- การจัดทำทะเบียนผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ ในหมู่บ้านเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะข้อมูลเหล่านั้นจะได้เป็นคู่มือการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของศูนย์ฯ และข้อมูลเหล่านี้ควรจะทำให้เป็นปัจจุบันด้วย

8. ในแต่ละปีงบประมาณ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของท่าน ได้จัดทำแผนงาน / โครงการเพื่อช่วยเหลือราษฎรในหมู่บ้านไว้หรือไม่ (ตารางที่ 8) ร้อยละ 51.12 หรือจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 46 คน ไม่ได้จัดทำแผนงานฯ ร้อยละ 42.22 ตอบว่าได้จัดทำและร้อยละ 6.66 ตอบว่าไม่แน่ใจว่าได้จัดทำหรือไม่

ข้อเสนอแนะ

- การจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อช่วยเหลือราษฎรในหมู่บ้านเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์ฯ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางหรือกรอบในการช่วยเหลือราษฎรประจำหมู่บ้าน และเสนอแผนงานฯ เพื่อขอรับเงินงบประมาณจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ศูนย์ฯ ทุกแห่งจะต้องดำเนินการจัดทำทุกปีงบประมาณ

9. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านมากน้อยแค่ไหน (ตารางที่ 9) ร้อยละ 82.22หรือจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 74 คน มีความเข้าใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 5.55 เข้าใจเป็นอย่างดีหรือเข้าใจมาก ร้อยละ 10.00 เข้าใจน้อยและร้อยละ 2.23 เข้าใจน้อยมาก

ข้อเสนอแนะ

- การดำเนินงานช่วยเหลือราษฎรในหมู่บ้านโดยใช้เงินกองทุนศูนย์ฯ คณะกรรมการจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี ถึงจะบริหารเงินที่ได้รับการจัดสรรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ราษฎรในหมู่บ้าน การที่คณะกรรมการศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลางนั้นจะต้องมีการประชุมชี้แจงหรือฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับคณะกรรมการศูนย์ฯ ทุกฝ่ายให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องดังกล่าวมากยิ่งขึ้น

10.ในการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้มีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย, ทะเบียนการสงเคราะห์ผู้ประสบความเดือดร้อน ,บัญชีสิ่งของช่วยเหลือผู้รับการสงเคราะห์ไว้หรือไม่ (ตารางที่ 10) ร้อยละ 48.89 หรือจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 44 คน ตอบไม่ได้จัดทำ ร้อยละ 25.55 ได้จัดทำและร้อยละ 25.56 ตอบว่าได้จัดทำแต่ไม่ครบทั้งหมด

ข้อเสนอแนะ

- การจัดทำบัญชีและทะเบียนต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลักฐานนั้น ศูนย์ฯ ทุกแห่งจะต้องดำเนินการจัดทำให้เป็นปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อแสดงถึงผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ และทำให้ทราบว่าได้ช่วยเหลือผู้เดือดร้อนไปแล้วอย่างไรในเรื่องนี้เจ้าหน้าที่ผู้ติดตามผลการดำเนินงานจะต้องแนะนำให้คณะกรรมการฯ ทุกศูนย์ฯ ได้จัดทำสิ่งต่างๆเหล่านี้ให้ครบถ้วนด้วย

11.ในรอบปีที่ผ่านมาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของท่านได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน แจ้งให้จังหวัดทราบหรือไม่ (ตารางที่ 11) ร้อยละ 71.11 หรือจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 64 คน ตอบว่าไม่ได้จัดทำ ร้อยละ 22.23 ได้จัดทำ และร้อยละ 6.66 ได้จัดทำแต่ไม่ครบทั้ง 3 งวด

ข้อเสนอแนะ

- การรายงานผล ถือเป็นการประชาสัมพันธ์งานให้ส่วนราชการทราบว่า ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาศูนย์ฯ ได้จัดทำอะไรบ้างที่เป็นประโยชน์ และผลการดำเนินงานนั้นเป็นอย่างไร เพื่อทางราชการ จะได้พิจารณาให้การช่วยเหลือ สนับสนุนในส่วนที่เกินกำลังของศูนย์

- ต่อไป แต่จากข้อมูลที่ได้ศูนย์ฯ ส่วนใหญ่ไม่ได้รายงานผลให้ทางจังหวัดทราบ ทั้งนี้ จังหวัดจะต้องติดตามและเร่งรัดการรายงานผลของศูนย์ฯ ทุกแห่งอย่างใกล้ชิดในโอกาสต่อไป

12.ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านเคยได้รับการเยี่ยม ติดตามผลการดำเนินงานจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องหรือไม่ (ตารางที่ 12) ร้อยละ 53.33 หรือจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 48 คน ตอบว่าไม่เคยได้รับการตรวจเยี่ยมและติดตามผลจากเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 42.23 ตอบว่าเคยได้รับการตรวจเยี่ยมและติดตามผล และร้อยละ 4.44 ตอบว่าไม่แน่ใจว่ามีเจ้าหน้าที่มาตรวจเยี่ยม ติดตามผลหรือไม่

ข้อเสนอแนะ

- การตรวจเยี่ยมและติดตามผล ถือเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจอย่างหนึ่ง คือทำให้ผู้ดำเนินงานหรือกิจกรรมรู้สึกว่าไม่ถูกทอดทิ้ง และถ้าการดำเนินงานประสบปัญหาก็สามารถขอคำปรึกษาแนะนำจากผู้ตรวจเยี่ยม ติดตาม เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันท่วงที จากข้อมูลที่ได้ศูนย์ฯ ส่วนใหญ่จะไม่ได้รับการตรวจเยี่ยมติดตามผลจากเจ้าหน้าที่ ในปีต่อไปหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องตรวจเยี่ยมติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้มากกว่านี้

13.นับตั้งแต่หมู่บ้านของท่านได้ประกาศจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ได้เข้ารับการอบรม สัมมนา ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านบ้างหรือไม่ (ตารางที่ 13) ร้อยละ 60.00หรือจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 54 คนตอบว่าไม่เคยได้รับการฝึกอบรม สัมมนาในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ฯ เลย ร้อยละ 33.34 ตอบว่าเคยได้รับการฝึกอบรมและร้อยละ 6.66 ตอบว่าไม่แน่ใจ

ข้อเสนอแนะ

- การฝึกอบรม สัมมนาคือเป็นเรื่องจำเป็นในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพราะผู้ที่ผ่านการอบรมสัมมนาจะได้นำความรู้ที่ได้ มาปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรหรือหน่วยงานที่ตนปฏิบัติหน้าที่ จากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามคณะกรรมการของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่จะไม่เคยผ่านการฝึกอบรมสัมมนา เกี่ยวกับงานที่ทำมาเลย หน่วยงานที่รับผิดชอบ กำกับดูแล ควรจะจัดให้มีการฝึกอบรม สัมมนาคณะกรรมการศูนย์ฯทุกแห่ง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

14.ท่านคิดว่าเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ที่รัฐได้จัดสรรให้หมู่บ้านละ 12,500 บาท/ ศูนย์ เพียงพอกับการนำไปช่วยเหลือราษฎรในหมู่บ้านหรือไม่ (ตารางที่ 14) ร้อยละ 75.56 หรือจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 68 คนตอบว่าไม่เพียงพอ ร้อยละ 14.44 ตอบว่าเพียงพอแล้วและ ร้อยละ 10.00 ไม่แน่ใจว่าเพียงพอหรือไม่

ข้อเสนอแนะ

- จากข้อมูลที่ได้ศูนย์ฯ ส่วนใหญ่ตอบว่าเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ 12,500 บาท ไม่เพียงพอกับการบริหารงาน สรุปง่ายๆคือต้องการเงินสนับสนุนเพิ่มเติม แต่จากข้อมูลที่ได้จากการประเมินการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในภาพรวมแล้วยังด้อยประสิทธิภาพอยู่ ถ้ารัฐจะจัดสรรงบประมาณเพิ่มควรจะเน้นหนักไปทางด้านการฝึกอบรม สัมมนาให้ความรู้แก่คณะกรรมการศูนย์ฯ และการติดตามของเจ้าหน้าที่ให้มากกว่านี้จะดีกว่า

15.ในการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของท่านขณะนี้ประสบปัญหา / อุปสรรคอะไรบ้าง

เป็นคำถามเชิงอธิบาย ซึ่งทุกหมู่บ้านจะมีคำตอบที่คล้ายกัน พอสรุปได้ดังนี้

1. คณะกรรมการนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์
2. การพิจารณาให้การช่วยเหลือผู้เดือดร้อนไม่ผ่านที่ประชุม ไม่โปร่งใส
3. รัฐควรจัดสรรเบี้ยยังชีพสำหรับคนชราเพิ่มเติม
4. กรรมการนำเงินไปใช้ส่วนตัว (เงินกองทุน)
5. คณะกรรมการขาดความรู้ ความสามารถ
6. ขาดการแนะนำ ติดตามผลจากเจ้าหน้าที่

16.ท่านมีข้อคิดเห็น / เสนอแนะอะไรบ้างที่คาดว่าจะเป็นการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานไว้หลายประการสรุปได้ดังนี้

1. จัดตั้งกลุ่มอาชีพให้คนชรา
2. ฝึกอบรมคณะกรรมการศูนย์ฯ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
3. จัดให้มีการประกวดศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

4. ขอให้เจ้าหน้าที่ติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

5. สนับสนุนเงินกองทุนศูนย์ฯ เพิ่มเติม

จากการประเมินข้อมูลที่ได้ พอจะสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ของจังหวัดระนองว่า ยังไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก ซึ่งพอสรุปสาเหตุได้ 2 ประเด็น คือ

ประการแรก คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ไม่มีความรู้ในเรื่องบทบาท หน้าที่ของตนเอง ขาดทักษะในการบริหาร ไม่ยึดถือหลักวิชาการมาปฏิบัติซึ่งจะเห็นได้จากการจัดทำทะเบียนหลักฐานต่างๆที่สำคัญ ศูนย์ฯส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำไว้เลย

ประการที่ 2 ความไม่พร้อมของเจ้าหน้าที่ ศูนย์ฯบางแห่งตั้งแต่ที่ได้จัดตั้ง เจ้าหน้าที่ไม่เคยเข้าไปเยี่ยมเยียน แนะนำให้คำปรึกษาซึ่งทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณยานพาหนะ และงานประจำที่ล้นมือ ทำให้การติดตามผลไม่สม่ำเสมอ คณะกรรมการศูนย์ฯ ขาดที่ปรึกษา แนะนำปัญหาที่เกิดของศูนย์ฯ ไม่ได้รับการแก้ไข ปรับปรุง ทำให้คณะกรรมการขาดขวัญและกำลังใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

ในเรื่องของปัญหาและแนวทางแก้ไขเพื่อปรับปรุงและพัฒนา ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ผู้ประเมินขอเสนอแนวทางสำหรับปฏิบัติ ดังนี้

ประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขเพื่อปรับปรุงและพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

ประเด็นปัญหา	แนวทางแก้ไขและพัฒนา
1.คณะกรรมการศูนย์ฯ ขาดความรู้ ในบทบาทหน้าที่ของตนเอง	-ฝึกอบรมเพิ่มพูนประสิทธิภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
2.คณะกรรมการศูนย์ฯ นำเงินกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ กรรมการนำเงินกองทุนไปใช้ส่วนตัว	-เจ้าหน้าที่ต้องติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
3.คณะกรรมการศูนย์ฯ ไม่จัดทำหลักฐาน ทะเบียนต่าง ๆ, ไม่ส่งรายงานผล,ไม่ยึดหลักวิชาการ	-เจ้าหน้าที่ต้องติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
4.คณะกรรมการศูนย์ฯ ขาดความกระตือรือร้น ขาดขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่	-จัดกิจกรรมประกวดศูนย์ฯ ดีเด่นในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับประเทศโดยมีรางวัลให้ในทุกระดับหรือการติดตามเยี่ยมเยียนให้คำปรึกษาแนะนำจากเจ้าหน้าที่
5. ขาดงบประมาณสำหรับการฝึกอบรมคณะกรรมการศูนย์ฯ และการติดตามของเจ้าหน้าที่	-ของบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมจากรัฐโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องตระหนักถึงความสำคัญของโครงการนี้

.....

บรรณานุกรม

1. เสถียร เหลืองอร่าม,มนุษย์สัมพันธ์ในองค์การ,กรุงเทพ,โรงพิมพ์วัชรินทร์การพิมพ์,2525
2. วินัย ธีระประยูร,ชาตรินทร์ พันธ์รักษ์,ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับงานวิจัยและประเมินผล ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 8,2538
3. กองการสังคมสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน "ที่พึ่งของราษฎร องค์กรของประชาชน" กรุงเทพ, โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2539

.....